

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över Promemoria om sanktioner enligt CRD IV

Dnr Fi2014/1356

Riksgäldskontoret ("Riksgälden") får härmed inkomma med följande remissyttrande över Promemorian om sanktioner enligt CRD IV ("promemorian").

Sammanfattning

Riksgälden har ingen invändning mot förslaget att sanktioner mot fysiska personer hanteras genom sanktionsförelägganden på det sätt som föreslås i promemorian. Riksgälden anser dock det väsentligt att sanktioner mot företaget och enskilda företrädare för företaget så långt möjligt hanteras i ett sammanhang och i ett domstolssystem. Riksgälden avstyrker därför förslaget att talan om sanktioner mot fysiska personer ska väckas i Stockholms tingsrätt och föreslår istället att talan väcks i Förvaltningsrätten i Stockholm.

Allmänt

En väsentlig del av ett väl fungerande finansiellt system är att aktörerna på de finansiella marknaderna följer och respekterar gällande regelverk. Erfarenheterna från finanskrisen 2008 visar att bristande regel efterlevnad kan hota den finansiella stabiliteten. En väl fungerande tillsyn av de finansiella företagen, där ansvariga myndigheter har goda möjligheter att ingripa mot de företag som inte följer regelverket är därför av stor betydelse.

Överträdelsekatalogen

Med anledning av den överträdelsekatalog utredaren förslår ska införas i 15 kap 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, får Riksgälden framhålla betydelsen av första stycket 17 i ovan nämnda paragrafer. Riksgälden anser att det är av stor vikt att ingripanden och sanktioner även framöver kan riktas mot kreditinstitut och värdepappersföretag som inte fullgör sina skyldigheter lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och lagen (1999:158) om investerarskydd.

Sanktioner mot fysiska personer

Sanktioner mot fysiska personer bör förbehållas de allvarliga fallen.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet bör även fortsättningsvis vara fokuserad

på tillsynen av de finansiella företagen. Det är viktigt att bestämmelserna utformas så att Finansinspektionen inte i alla fall där ett företag begått överträdelser av regelverket även måste göra en utredning om förutsättningarna för personligt ansvar. En sådan ordning skulle riskera att dra resurser och fokus från tillsynsarbetet avseende företagen.

Sanktionsprocessen och instansordningen

Riksgälden har ingen invändning mot den föreslagna ordningen att sanktioner mot fysiska personer hanteras genom sanktionsföreläggande. Riksgälden anser dock att det är betydelsefullt att sanktioner mot företaget och enskilda företrädare för företaget så långt möjligt hanteras i ett sammanhang. En rad frågor och omständigheter torde vara gemensamma i ärendet om prövning av sanktioner mot företaget och de enskilda företrädarna. Om dessa frågor ska hanteras i två olika domstolssystem uppstår en rad problem.

Om talan om sanktion mot en fysisk person i allmän domstol ska vilandeförklaras till dess frågan om sanktioner mot företaget har avgjorts genom lagakraftvunnet beslut av förvaltningsdomstol, kan det ta flera år innan frågan om sanktioner mot den enskilde företrädaren kan avgöras, vilket knappast är till gagn för dennes rättssäkerhet. Det vore även olyckligt om processerna drivs parallellt i två domstolssystem som ska ta ställning till flera gemensamma frågor rörande samma omständigheter (t.ex. om de påstådda omständigheterna föreligger eller om dessa utgör en regelöverträdelse).

Vad gäller ledningsprövning av institutet och sanktionen att en viss person under en viss tid inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i ett institut, kommer troligen en rad av de frågor som ska bedömas vara desamma. Dock föreslås att ledningsprövningen liksom tidigare ska beslutas av Finansinspektionen med överklagande till förvaltningsdomstol enligt den nu gällande ordningen men sanktionen genom sanktionsföreläggande och eventuell talan i allmän domstol. Om ett institut begär ledningsprövning av person som enligt lagakraftvunnet beslut förbjudits att under den aktuella tiden vara styrelseledamot, måste frågan om personens lämplighet vara rättskraftigt avgjord och bindande genom det sistnämnda beslutet för den myndighet eller domstol som ska göra ledningsprövningen.

Parallella processer kommer sannolikt även att medföra högre processkostnader såväl för den enskilde företrädaren som för det allmänna.

Ärenden om sanktioner bör därför inte hanteras parallellt av två olika domstolssystem. Det vore mycket olyckligt om det uppstår divergerande praxis i de två domstolssystemen. Om de hanteras i ett domstolssystem finns även goda möjligheter att sammanlägga de olika målen till en process och hantera frågorna i ett sammanhang.

Riksgälden ser inget avgörande skäl mot att även talan om sanktion mot fysiska personer handläggs av förvaltningsdomstol. Enligt 9 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska muntlig förhandling som huvudregel hållas om den enskilde begär det. I förvaltningsdomstol prövas redan idag en rad frågor av mycket ingripande natur för enskilda personer, t.ex. inom skatterätten eller rörande återkallelse av yrkeslegitimation inom sjukvården. Frågan om sanktioner mot fysiska personer kan hanteras på ett effektivt och rättssäkert sätt inom ramen för en förvaltningsprocess.

Riksgälden anser därför att såväl överklagande av Finansinspektionens sanktionsbeslut mot företaget som prövningen av Finansinspektionens talan om sanktion mot fysiska personer bör ske i förvaltningsdomstol. Talan om sanktion mot fysiska personer bör därför väckas i Förvaltningsrätten i Stockholm.

I detta ärende har riksgäldsdirektören Hans Lindblad beslutat. Juristen Jonas Opperud har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Charlotte Rydin deltagit.

Hans Lindblad

Jonas Opperud